

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTE

In Capitală:	Pretura 1 an 30 lei; 5 luni 15 lei;
In Districte:	1 an 26 lei; 6 luni 13 lei;
In Străinătate:	1 an 48 lei; 6 luni 24 lei;
3 luni 12 lei;	
3 luni 12 lei;	

Director: D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa:

In România: La administrație, Pasajul Roman, Nr. 3 bis, București; și la corespondenți ziarului din județe.
 In Hamburg: La Adolf Steiner, Gänsemarkt, 58. Bioul central de anunțuri pentru Germania.
 Pentru Franța, Anglia, Austro-Ungaria și Italia: Se va adresa la AGENȚIE LIBERĂ, Paris, 50, rue de
 Notre-Dame-des-Victoires (place de la Bourse).

ANUNȚURI

Liniștită pe pagina IV. Recital pe pagina II-d 5 lei. Recital pe pagina III-a 2 lei.
 Scrisorile neînțelese se refuză. — Articolele nepublicate nu se impozăză.
 Pentru inserții și reclame, redacția nu este responsabilă.

SCIRI TELEGRAFICE

DIN ZIARUL STRINE

Paris, 25 Octobre.

După ședința Camerii s-a adunat multă lume înaintea palatului Camerii deputaților. Său auzit voci: «Vive Boulanger!» și «Vive Rochefort!»

Berlin, 25 Octobre.

Vossische Zeitung aduce stirea importantă că Eiub-Khan se găsește într'adever pe teritoriul afgan și și-a adunat partizanii, mai ales pe Altshai. În nord-estul terrii, spre a porni contra Heratului. Emirul Abdurrahman Khan îl sunt devotate numai orașele Herat, Kandahar și Kabul, pe când în restul țării domnește contra lui o dispoziție ostilă.

Cu privire la recenta imigrare a 300 de comersanți ruși în Herat, corespondentul numitel fol reamintește, că puțin înainte de cucerirea stepelor turcomane de către ruși un număr egal de comersanți ruși întreprinse o călătorie comercială la Merv.

Belgrad, 25 Octobre.

Ziarul oficial Odeik publică un articol foarte violent, inițiatul că (Noi) și Bulgaria, contra noului regim, în care se zice între altele, că stabilirea stării de lucru actuală în Bulgaria trebuie să se attribute cunoștințelor influenței străine, care acum doi ani a impins pă Serbia în răsboi căd Bulgaria.

In cercurile diplomatice de aici se crede, că guvernul vrea să se folosească de năvălirea Arnașilor, spre a exercita o presiune asupra Portii pentru joacănește căilor ferate.

Paris, 24 Octobre.

Serbarea comemorativă pentru trei francezi, împușcați în ultimul răsboi a fost vizitată în Bougival de 3000 de persoane. Deroulările a zis: «Să nu întrebă: Ce va zice Prusia? ci să ne întrebăm: Ce poate Franța și ce găndește Rusia? Pentru Rusia e indiferent, dacă suntem conservatori sau radicali; ea cere numai o atitudine independentă față cu Germania.» Auzind că mulțimea striga «trăiască Boulanger!» Deroulările zise, că acest strigat de protestare să se adreseze aiurea ministrilor și deputaților. — Oratorul a fost mult aplaudat. El a terminat exclamând: «Trăiască Franța și Rusia!»

Petersburg, 25 Octobre.

Guvernul rus a comandat la un atelier din orașul Nicolaev, învelișul unei mari curasate. Costul noului vas e de 2,400,000 ruble. Mașinile acestor curasate vor fi mai puternice ca la cele-lalte vase. Întelașa va fi de 18 noduri pe oră.

Atena, 25 Octobre.

Aici se vorbea de formarea unei confederații balcanice. Se zice că șiul primului ministru al Greciei ar fi lăsat această inițiativă. La Atena s-a format un club pentru propagarea acestei idei.

Sultanul alegă de la primul patronajul acestor confederații, la început a respins această idee ca imposibilă de îndeplinit, în urmă, însă a primit în audiență pe un delegat al clubului.

Se zice că a primit să patroneze această idee cu condiție ca Turcia să fie pusă în capul acestui cerc diplomatic.

Paris, 25 Octobre.

La 16 Noembre se vor înțelege înaintea tribunalului coroțional din Paris, desbatările privitoare la catastrofa de la Opera Comice.

Actul de acuzare e foarte lung și se compune de vre-o 420 pagini mari. El e foarte lipsit și analizează punct cu punct cauzele catastrofei și responsabilitatea ce încumbe administrației Operei Comice.

Pasagerile principale despre care tratează actul de acuzare sunt: Cum s-a întâmplat catastrofa, origina incendiului; pompierii; săpatorul Ardé; sergentul Cumioc; îngrămadarea decorurilor; responsabilitatea directorului Garvahlo; perdelele; scara de fer, și ușa scărării de siguranță.

Londra, 25 Octobre.

Se telegraftă din Bombay că cinci-zeci de soldați din Candahar, presupuși că susțin

pe Eyub-Khan au fost arestați și condusă la Cabul.

Garnizoanele din Farah, Jovain și Bamiyan au fost mărite. Nici un afgan n'avoie să iasă din Candahar.

București, 16 Octobre 1887

Estimp a fost manevre în doară părțile ale terrii; doar corpuri de armată, combinate cum s'a crezut mai bine, au fost scoase trei săptămâni la câmp; pentru ce? Pentru a se vedea cum stăm cu instrucția soldatului? Nu desigur; aceasta se dovește și pe altă cale, mai puțin pompoasă, și mai deloc costisitoare, se dovește pe fiecare an prin concentrarea rezervelor armatei teritoriale, iar la armata permanentă controlul e zilnic.

Ceva mai mult, de rândul acesta s'a organizat și simularea unei mobilizări pentru corpul I de armată.

Zicem simulare, căci ministerul nostru de răsboiu, prințed, cu ușechia în sfârșit cuvențul mobilizării, a voit să limiteze ce se facea în Franță, minus seriositatea și amânunțimea lucrului, fără îndoială.

Ei bine, manevrele s'a termintă demult, diferite regimete au reîntrat în garnizoanele lor, și totușu reîntrat în tăcere. Dar numai atât nu e de ajuns. Când se cheltuiesc bani, când se aduce o pie-

dică muncitorilor de pămînt tocmai când zorul le este mai mare, când se expune armata sub cort la vremea schimbătoare de toamnă, — toate astea sunt făcute cu un scop, și, acum după sfârșirea lucrului, fiecine se întrebă: «ei cu ce ne-am ales din această nouă experiență?»

Cari sunt adică rezultatele manevrelor? Cum așa impresionat ele pe Rege, în deafără de buletinele laconice ale Monitorului Oficial?

Asupra căror puncte s'a fixat atențunea oamenilor competenți, ca vîții de organizare, or ca insușiri prețioase ale armatei noastre? Să cări fizor mijloacele pentru în-

aintarea unora, or pentru remedierea altora? Ce crede despre aceasta ministerul de răsboiu, și cu ce reforme își o trudind mintea?

Când generalul Anghelescu veni în capul departamentului armatei, s'a făcut ceva sgomot; avea în spatele său, daca nu un trecut strâlucit de îsprăvi militare, sau

reputația unei capacitate recu-

boscute, avea cel puțin renumele unui militar anarhic. Erau unii cari se temeau de venirea sa în minister; — aceia nu sunt încă fixați asupra împrejurării că lu-

mea noastră este schimbătoare.

Leul s'a transformat în mielușel, și generalul Anghelescu a fost și este un blând și potolit ministru de răsboiu. Mai mult, daca d-sa

tace foarte mult în parlament, vrea negresc și să dovedească printre-a-

ceasta munca sa de cabinet; cei î-

rept, ministerul nostru a făcut să

treacă prin camere o mare reformă

de organizare militară; a înființat postul de general de apă în capul

impunătoarei noastre flote! Atât

ajunge.

Mai rămâne acum să se știe în ce proiecte se vor traduce noti-

tele ce desigur va fi luat de pe

câmpul manevrelor. Daca și în

casul acesta va veni cu o propu-

nere prin care vr'un colonel se înaintează la gradul de amiral de uscat, apoi va fi mai mult decât trebuie ca să și insemenze trecrea sa pe la ministerul armatei. A transforma d'odată armata de uscat în flotă, și vice-versa, iată o idee genială care, fiind aplicată cu înțelepciune și de alte state, va transforma desigur în viitor regulile operațiunilor de răsboiu.

Ne am grăbit a da aci în scurtă măsură ministerului nostru, fiindcă a ieșit vorba despre plecarea sa din Cabinet, și era drept să i se resumeze activitatea.

De un lucru numai ne ingrijim; se zice că fericitul urmaș va fi generalul Pilat.

Stiam de mult că onorabilul general este capacitatea militară târnuită a liberalilor noștri; de mult postul de ministru al armatei era indicat activității sale; împrejurării însă independente de voința sa lăpușă împedicită să se da cu totul specialitatea sale netăgăduite. Acum, daca vine în capul trebilor militare, urma-va drumul tras de predecesor său, or va fi având alte vederi în materie de organizare? În primul caz, vom putea

sci și noi, în întregul lor, iluziunile de militar ale generalului Anghelescu; — în al doilea caz, împreună cu îngroparea de veci a acestor iluzii se vor duce și noile strânsă estimă de pe câmpul manevrelor. Si, în acest caz, curiositatea și dorul publicului vor fi reduse la cunoștința a două lucruri numai: dezordinea rezerviștilor în prezua porñeire la manevre, și refuzul unui general d-lui a comanda corpului de opera-

tione din Moldova. Două fapte destul de importante, în felul lor, dar nu îndestulatoare ca să probeze

cum stăm cu armata în momentul de față. Chestiune de disciplină în primul caz, legitimată abtinere în cazul din urmă, foarte bine, dar nu e mai puțin adevărat că

ognințirea esătă a slării noastre militare ar fi nedrept să fie circumscrisă aici. Sunt alte mijloace prin care s-ar putea face cunoscut cu sinceritate și complet stadiul de desvoltare în care ne găsim cu

ale armatei.

Cari sunt adică rezultatele manevrelor? Cum așa impresionat ele pe Rege, în deafără de buletinele laconice ale Monitorului Oficial?

Asupra căror puncte s'a fixat atențunea oamenilor competenți, ca vîții de organizare, or ca insușiri pre-

țioase ale armatei noastre? Să cări fizor mijloacele pentru în-

aintarea unora, or pentru remedierea altora? Ce crede despre aceasta ministerul de răsboiu, și cu ce reforme își o trudind mintea?

Când generalul Anghelescu veni în capul departamentului armatei, s'a făcut ceva sgomot; avea în spatele său, daca nu un trecut strâlucit de îsprăvi militare, sau

reputația unei capacitate recu-

boscute, avea cel puțin renumele unui militar anarhic. Erau unii cari se temeau de venirea sa în minister; — aceia nu sunt încă fixați asupra împrejurării că lu-

mea noastră este schimbătoare.

Leul s'a transformat în mielușel, și generalul Anghelescu a fost și este un blând și potolit ministru de răsboiu. Mai mult, daca d-sa

tace foarte mult în parlament, vrea negresc și să dovedească printre-a-

ceasta munca sa de cabinet; cei î-

rept, ministerul nostru a făcut să

treacă prin camere o mare reformă

de organizare militară; a înființat clădirile mari și frumoase, în aparență; dar nu pot să lucre tot astfel cu oamenii culti, dacă clădirea nu e cum trebuie să fie și cum îl pută o face, dacă te pri-

cepi la așa ceva, sau dacă vrei din toată inima să faci ceva bun.

O dovadă recentă avem în vizită pe care a făcut-o zilele acestea aci în București clădirilor medicale cunoscute chirurg Trélat, profesor la facultatea de medicină din Paris, însoțit de d. dr. Barrette, șeful cliniciei chirurgicale de la aceeași facultate de medicină, — care au fost trimiși de guvernul francez să viziteze Orientul.

Eminentul chirurg și profesor, însoțit de d. dr. Severeanu, și de d. Urbeanu, șeful laboratorului de chimie de la spitalul militar, a vizitat nouă spital militar, spitalul Filantropia, spitalul de copii, și nouă spital Colțea.

De noul spital militar a rămas aproape mulțumit d. Trélat; la spitalul Filantropia i-a plăcut numai coridorul (despre camerele bolnavilor a zis că nu e de intrat în el), la spitalul de copii, scotând din buzojar o carte de vizită pe care d-gul Rămniceanu i-o lăsase la Paris,

— Te rog să domnului Rămniceanu această carte (a spus unei infirmiere) și spune-i că băile și bucatăria acestui spital sunt infectate.

La spitalul Colțea, streinul a ramas uimit în fața celulelor ce constituie această clădire și și-a exprimat pe toate căile mirarea că se pot clădi în capitala unei țări edificii atât de scandalos de defecte se.

Ei — ce mai zic colectivistii în fața unor astfel de certificate pentru clădiri?..

școală pentru amândouă sexe, cu un etaj, în strada Polizu;

școală pentru amândouă sexe și cu două etaje, în strada Isvorul;

școală, pentru amândouă sexe, cu un etaj în strada Delgeriu;

E publicată o nouă licitație pentru darea în antreprenoră a curselor postale Tulcea-Măcin și vice-versa, pentru 30 Octobre.</p

nel Nicolescu Constantin, comandanțul regimentului 20 dorobanți, trecându-se în același timp în poziție de disponibilitate pentru conștiință mai mare de 6 luni.

In interesul serviciului, locotenentul-colonel Dănescu Teodor din regimentul 4 linie a mutat la regimentul 20 dorobanți, în calitate de comandanț.

Căpitanii Cernovodeanu Alexandru, din regimentul 1 călărași, s'a trecut în poziție de disponibilitate, pentru infirmătățile temporale.

Sunt numiți și permulați:

D. D. I. Caragea, actual ajutor la ocolul Focșani, în aceeași calitate la ocolul Balta-Albă, județul Râmnicu-Sărat, în locul d-lui Anton Parianu, desființuit. — D. Atanasie Enacovici, fost judecător du pace, ajutor la ocolul Focșani, în locul d-lui D. I. Caragea, permulat. — D. Teodor Mayromati, actual copist în grefa tribunalului Iași, ajutor de greșă la același tribunal, în locul d-lui G. Marcu, demisionat.

DIN AFARA

Canalul de Suez

Gouvernul francez s'a întâles în Anglia într'o afacere toare importantă. S'a semnat între Franța și Anglia convențiunea, prin care se stabilește neutralizarea canalului maritim de la Suez și a canalului de apă dulce, paralel cu cel d'antai, precum și a unei zone de teritoriu. Astfel unul din punctele cele mai importante ale pestiunii egiptene a ajuns să fi rezolvat și definitiv regulat între cele două Puteri maritime.

Interesul ce se leagă de neutralizarea canalului de Suez e prea evident. Se înțelege lesne avantajul ce l-ar avea o putere beligerantă, în casul unui răsboiu în Orient, când ar poseda acest canal și cătă păube ar cauza comerțului tuturor națiunilor confiscarea temporară a acestor căi de comunicație.

Convențiunea încheiată regulează aceste cestiuni în mod favorabil tuturor intereselor. Ea autorizează libera trecere a navelor de răsboiu prin canal, dar se interzice luarea sau lăsarea unor trupe în Egipt și prevede ca în nici un caz să nu poată fi blocat canalul și să nu se poată ridică nici o fortificație pe malurile lui, nici chiar într'un răsboiu, în care Turcia ar fi parte beligerantă. S'a convenit, ca delimitarea zonelor neutralizate să se facă de o comisie internațională, instituită pentru supravegherea canalului și compusă din consiliș generali ai Puterilor interesate. Aceași comisie va avea datoria de a face să dispară fortificațiunile coprinse în zona neutralizată și a împedica formarea sau concentrarea vre unor trupe în această zonă. Pentru asigurarea executării acestor decisiuni convențiunea dă comisiunii internaționale dreptul de a cere trupe egiptene precum și trupe de ale Puterilor semnatare.

Nici o clauză din convențiune nu acordă vre un avantaj unei Puteri asupra celoralte. Ele stabilesc re-

gimul de egalitate completă între toate națiunile.

In același timp cele două guverne au regulat și cestiunea noilor Hebride, asupra căreia s'a negocia de zeci de ani. S'a recunoscut formal independența acestor insule și poliția se va face de navele engleze și franceze împreună.

Negresit, că în urma acestor succese diplomatice ministerul Rouvier se prezintă cu mai multă sărie înaintea parlamentului francez, deschis în zilele trecute.

PALATUL JUSTITIEI

Gestionea clădirii palatului justiției se agitează la hot de o mulțime de ani. Dacă nu ne înșelăm, reșponzabil B. Boerescu, fiind ministru al justiției, a făcut principale lucrări pentru realizarea acestei idei, îmbătrânsă, cu mai mult său puțin zel, de numeroșii săi succesi. S'a cheltuit sume imense pentru planuri, s'a constituit direcție comisională și s'a trimis misiuni cu diurne respectabile, s'a votat chiar sondașul necesar pentru clădirea palatului; cu toate acestea până astăzi nu se știe absolut nimic despre stadiul în care ne găsim în această privință. Când se va începe construirea acestui mult aşteptat locaș? Ne intrebăm cu toții, sără a ști sădăm vre-un răspuns; ba încă, oriental cum suntem, ne mulțumim unui îngrijit miasmele și a suferi murdarie ce caracterizează localurile de astăzi ale Curților și Tribunalelor, fără a ridică cea mai mică protestare.

Toată lumea cunoaște în ce stare de planșe se află judecătoriile noastre. Nu este vorba de lux sau de cel mai mic confort, ne lipsește esențialul: aerul și curătenia, așa că putem zice cu siguranță că cestiunea palatului justiției interesează de aproape ca în nici un caz să nu poată fi blocat canalul și să nu se poată ridică nici o fortificație pe malurile lui, nici chiar într'un răsboiu, în care Turcia ar fi parte beligerantă.

Convențiunea încheiată regulează aceste cestiuni în mod favorabil tuturor intereselor. Ea autorizează libera trecere a navelor de răsboiu prin canal, dar se interzice luarea sau lăsarea unor trupe în Egipt și prevede ca în nici un caz să nu poată fi blocat canalul și să nu se poată ridică nici o fortificație pe malurile lui, nici chiar într'un răsboiu, în care Turcia ar fi parte beligerantă. S'a convenit, ca delimitarea zonelor neutralizate să se facă de o comisie internațională, instituită pentru supravegherea canalului și compusă din consiliș generali ai Puterilor interesate. Aceași comisie va avea datoria de a face să dispară fortificațiunile coprinse în zona neutralizată și a împedica formarea sau concentrarea vre unor trupe în această zonă. Pentru asigurarea executării acestor decisiuni convențiunea dă comisiunii internaționale dreptul de a cere trupe egiptene precum și trupe de ale Puterilor semnatare.

Nici o clauză din convențiune nu acordă vre un avantaj unei Puteri asupra celoralte. Ele stabilesc re-

ceasta suntem interesați cu toții, magistrații și avocații, pentru că, în Curțile și Tribunalele de astăzi, perdem mai mult de către viață, pierdem sănătatea!

D. C. P.

PARTEA ECONOMICA

Semănătul grăului și secăreia în Transilvania

Cultivatorii noștri au terminat în parte cu semănătul grăului și secăreia. Fiind că anul acesta nu a dominat pe aici, nici prea mare secetă, nici prea multe ploi, lucrările preparative s'a facut în condiții destul de avantajoase.

La noi, cu puțină excepție, se practică peste tot locul sistemul gerinar de trei sole (hotare); dintre cari unul se cultiva cu semănături de toamnă, al doilea cu de cele de primăvară, iar al treilea se lasă în gor de păsunat și să odihnească. Ogorul s'a putut face la timp, că ploile gorularului se zice nu au lipsit. Cu toate acestea am observat, că pe multe locuri s'așa înțărit cu gorul, din cauză că mulți din cultivatori au și pe la noi datina să tot amâne lucrările. Sunt apoi o mulțime de comune, cari fiind situate la locuri mai expuse, ca coaste, dealuri și văi, sunt impedeate a se ţări lucrările tot-d'auru la timp; parte din cauza poziției topografice a solului, parte din cauza unor elemente naturale: secetă, ploae.

Instrumentele agricole s'a perfecționat aproape peste tot locul. Plungările de lemn sunt înlocuite cu de cele de fier, cari, după experiența tuturor agricultorilor, se pot obține rezultate mai multătoare ca cu cele d'antai. Numai de s'ar perfecționa cultivatorii noștri și sistemul lor de cultură, căci acela este tu primul.

Arăturile cu deosebire în gor nu se fac la o adâncime corespunzătoare. Unii din cultivatori se mai pot seiza că nu au vîte puternice de jug. Alții, cari de și au vîte bune de jug, se ferește de a scoate pământul nelucrat, care după părere lor împedă creșterea și dezvoltarea semănăturilor. Să până când nu vor pătrunde mai cu dinanzi ideile și reformele mai noi, introduce în timpul din urmă în agricultură, până când preotii, învățătorii, notarii și alii înțeligenți nu vor premergi cu exemplul lor propriu; până atunci nu putem aștepta nici de la un simplu țărănești, ca să facă ceva ce și peste putere lui de judecător. Când preotul, învățătorul, notarul și primarul vor face arăturile la timp, la o adâncime corespunzătoare și le vor și îngrija la timp bălgărilor vitelor, atunci credem, că nici țărănești nu va rămâne indiferent de cele ce se petrec în jurul lor.

Am avut ocazia de a vedea mai multe lucrări agricole sevrigi de către cultivatori noștri, din cari am putut constata, că multe trebuie îndreptate cu o oră mai curând ca să nu fie prea tarziu. Astfel am vîzut, că de puțină atenție se dă îngrășământului de bălgăr. După ce se transportă pe agrii se lasă timp uitat — în grămezi mici — în ariașă soarelui și spălatul ploirilor până se secură toată puterea din el. În loc de a se întinde întărită după transportare și apoi a se arăta. Puțină atenție, ce se dă îngrășământului de bălgăr, se resbună de cele mai multe ori asupra cultivatorului. În loc să auzim, că — după ce s'a ameliortat solul prin bălgăr am avut recoltă abundente; auzim că de și său dăsătăie și atâtă care de bălgăr pe agru, totuși recolta a fost slabă. Lucru, firesc! Fiind că punem un preț mai mare pe cantitatea de bălgăr și iată că nu se poate face.

Atât semănătul grăului, că și al secărei se fac numai după ce s'așa facut lucrările preparatoare: gorul și intorsul. Unde locul și plan și se pot face. În condiții bune cele două lucrări preparatoare, acolo

semănătul se face cu multă înlesnire, fiind solul de ajuns mărunțit pentru a primi semănăt. Din contră pe dealuri, coaste și gropi, unde lucrările preparatoare se fac cu multă greutate, nici semănătul nu se poate face în condiții așa bune. Alt cum trebuie să o spunem, că agric de pe locurile ridicate dai o recoltă mai abundență în griu ca cel de pre ses, atât ca cantitate, că și ca calitate. Timpul cel mai potrivit pentru semănătul grăului și secăreia, îl căpătă cultivatorul nostru și fi o săptămână după ziua Crucii (14—26 Septembrie). Pe timpul acesta se și fac cele mai multe din semănăturile de toamnă.

In privință alegerei seminței pentru semănăt, cultivatorii noștri au dat tot-d'auru multă atenție. Pe unde numai s'a putut cultivatorul să folosă cea mai frumoasă și sănătoasă semință.

In timpul din urmă însă, de când s'a introdus și printre cultivatorii mai mulți diferiți mașini pentru treratul și alesul semințelor, nu se mai dătă atenție plăvitului și aleșului semințelor, moștenindu-si cel mai mulțu indiferență prin aceea, că trioarele curăță în de ajuns semință pentru semănăt.

Mi s'a dat ocazie de a constata — în privință alegerei seminței pentru semănăt — o eroare nu neînsemnată, ce o comit mulți tineri și înțelepători. El aleg grâu cel mai mărunț, ce cade sub trioare și pe acela il seamănă. Nu sădă dacă pe multe locuri se comite această erore? Atât am putut constata, că pe unde s'așa seminătul asemenea grău mărunț, această plantă prejoasă a degenerat, elă fiind călită, cat și ca cantitate. Aini și spus cu acea ocazie, că cultivatorii, cari continuă a semăna asemenea grău mărunț, vor ajunge în scurtă vreme în calitatele cele mai inferioare de grâu; căci precum în regnul animalului numai indivizi maturi pot să producă indivizi analogi, întocmai astfel să lucru și în regnul vegetal.

Plecând din acest punct de vedere, Ioanul ca Hallet, Mocri Sirești și ajuns prin selecție unei produce un grâu propriu, numit după numele lor și foarte răspândit. Poate că de astădată nu vom fi luati în serios, când recomandăm pentru curățirea grăului o procedură analogă cu a lui Hallet. Sperăm însă, că viitorul cel mai apropiat vor fi barieră, că dacă nu prijn o procedură bună-oară ca a lui Hallet, în tot cazul prin o procedură rațională trebuie să ne îmbunătățim semințele noastre. Până când nu vom face aceasta, până când vom continua a face arături superficiale, până când îngrișământul animal nu își va da atenție cuvenită; până atunci trebuie să ne mulțumim cu o recoltă de grâu de 12—14 E. N.

ECOURI STREINE

Calmuci crestini. — Academia imperială de științe din Petersburg a terminat traducerea nouului testament în limba Calmucilor. Aceasta e prima incercare de a face cunoscute Calmucilor textul devoinei creștini. Numerose exemplare din această traducere se vor distribui Calmucilor prin misionarii europeni.

Descoaceri în Ierusalim. — Săpăturile pe care le face societatea ortodoxă în Palestina de cărăță timp, pe terenul ce aparține Rușilor, au avut un succes mare. S'a descoperit vechiul zid al Ierusalimului și poziția porților ce duceau din oraș în tîmpul Măntuitorului. Fiind că aceste porți stau să apreape de muntele Golgota se deduc că Christos a trecut prin ele când a fost

condus la crucificare. Numita societate a decis să ia măsuri pentru păstrarea acestor sfinte relichie. Lipsind fondurile necesare se va face un apel către toți creștinii. Ma-rele duce Sergiu din Petersburg a pus în fruntea unei societăți, ce va deschide liste de subscripții în acest scop.

Scandal. — Pall Mall Gazette spune că în curând se va desfășura înaintea tribunalului de poliție din Londra o nouă afacere scandaluoasă.

Un baron, în etate ca de 30 ani și bine cunoscut în societatea din Londra și printre cluburi, exactuat că a răpit și sedus o fată de 13 ani. Acum că va timp să dase un mandat de arestare contra culpabilului dar acesta a fugit din Anglia. Uu agent de poliție, prezent cu o senzare de estradare, a plecat spre continent.

SCIRI TELEGRAFICE

CRIME — DELICTE — ACCIDENTE

București

În canalul de pe strada Bibescu Voda, în dreptul bisericăi Sf. Ecaterina, au răzbiți căi de la birja cu Nr. 365. Au fost însă scosi într-o afara cu ajutorul pom-pierilor de la secția 31.

Alătări după amiază în Toporeanu, care joacă pe strada Filaret învecindu-se acasă spuse servitorului său aducă un pa-har de apă rece. Când servitorul era să din camerei ca să execute ordinul d. Toporeanu, săpătă în buzunar și scoate un revolver cu care își tragea focuri în corp. Nevorbitul nu a murit încă, dar starea lui este foarte gravă. El se află în spitalul Brâncovenesc.

Cauza este o veche boala.

Antreprenorul binefăcător Vile Regale face contrabandă. Mai seara un servitor al său a fost vîzut de sergentul comunal postat la barieră Victoriei, vrînd să introducă o tinchea cu vre-o 10 litri de gaz în Capitală sărăcă. Săpătă într-o plătică și îl somat să stea. Servitorul atunci înțâlnindu-se cu rupsă de la barieră.

Sergentul luase tincheaua și pornise cu ea spre barieră, când se vîză atacat de d. Răducan, antreprenorul binefăcător Vile Regale, și de mai mulți slugi, cari începând cu atunci să își găzduiească. Sergentul nu s'a lăsat înăuntru și ci, cu toate silențele ce să sădă agresorul sărăcă, a dus gazul la barieră.

Jud. Cojocarul

Orăcare a zis Vocea Covorului că sub-comisariul care plătește consumațiile cu procese de contraveniune se numește Ghita Ionescu; nu, nici mereu este Ghita Vasiliu. Astăzi manușii comerțului păcălișă și amenință de către el venitul să te astese. Sperăm că șeful poștelui va lăsa măsurile de îndreptare.

Jud. Tutova

Individual Spiridon Neagu, din comuna Liești, plasa Corodu-Pereșchiu, jud. Tutova, înțâind în concubinaj cu o femeie anume Safta, a deforat o copilă și a pestență numita Tasica, în etate de 8 ani. Capitoul constăndu-se de primarul din localitate, culpariul fiind a fost înaintat parchetului.

Secțiunea de Medicina și chirurgie militară și navală, alătările medicinii și chirurgiei generale, a mai fost ocupată cu multă comunicare, relativa la armătă, ca: nutriție, băutura, căutarea medicală, comunicările, sau modul de păsări, transportat și protejat ranii de protecție, răniții și amputații, comunicările asupra instalării corturilor și igienei cazarhelor, și în urmă la rezoluție, cu rapoartele de bolnavi și răniți din toate armatele lumii, să fie uniforme, rezoluție care este primul de înțregii congres.

Secțiunea de chirurgie a fost una din secțiunile cele mai importante ale acestui congres. Numărul cel mare de comunicări cei săi prezentați, importanța lor, ne arată și acum progresele gigantice ce a făcut chirurgia în acenșii din urmă ani, grăție mijloacelor antisepice de care dispune. Astfel, operațiunile asupra articulațiilor, gas- tronomei, enterotomie, fecalitățile cu care se face laparatomie și alte mari operații, asupra rinichilor și probează în deajuns, acest progres. Între numerosele comunicări prezente în această secțiune, putem cita și membrul d. profesor Assaky asupra "Iodoului în Chirurgie", pe care l-a administrat nu numai ca antisепtic la esteior, dar chiar la interior în afecțiunile scribuloașe și în sifilisul tertiar cu un succese strălucit. Experiența face să consideră ca un antitropic și ca un agent ce ar produce și o ameliorație în nutriția generală, cu creșterea de greutate și adângire de forță.

Dr. G. Post, prin membrul său susținător "Calculelor vezicale în Sifilis", arată că

FOIȚA ROMÂNIEI LIBERE.

— 16 Octombrie 1887.

— 16

DIVERSE

Un proces de sensație. — Acum de cînd principale Hohenlohe, loco-jitor în Alsacia-Lotaringia, a moștenit o avere foarte mare în Rusia, în urma morții cumnatului său, principale Sayn-Wittgenstein. Această moștenire principale de Hohenlohe n'ò datoră de că faptul, că împăratul Rușiei a casat testamentul lăsat de defunct în favoarea soției sale, o Franceză de origine obscură.

În această privință ceea-ce povesteste revista *Chronique judiciaire de Berlin*:

Principale Petre de Sayn Wittgenstein veni acum trei-zeci de ani de la Petersburg la Viena și la Berlin și fu prețutindeni obiectul admirării pentru frumusețea lui.

In toate pările doamnele mari din societate faceau curte distinsului gentilom dar el nu găsi de loc în cercul său tovarășilor săi cluci. De la Viena se duse la Paris unde nu fu mai ferici. Într-o zi facând o excursiune în Britană, se opri într-un mic oraș de pe fjord, Ålesund. Căci în cafenea său cunoștință cu o servitoare, de o frumusețe extraordinară, făca unul pescar din partea locului.

Principale rus, oficer de ordinanță al armatului și copilul răsfățat al doamnelor din lumea mare, se înamoră întrată în celul său mână. De prisos a spune că ea i-a fost acordată.

Dar familia principelui voind să scăpare numele său de o asemenea umiliere interveni pentru a impiedica căsătorie proiectată. Tarul declarând că refuză oficerului său de ordinanță autorizarea de a se căsători tânărul principale răspunse prin denisiune. El se căsători cu fica pescarului și nu mai părăsi Bretania.

Niec un copil nenăscându-se din această căsătorie, principale lăsa prin testament moștenitoare și averea sa, pe văduva lui.

Averea principelui se ridică la mai multe milioane de ruble și consisă, în cea mai mare parte, în proprietăți fonciare situate în Rusia.

Familia adică principale de Hohenlohe, care a luat de soție pe unica soră a defuncțului, atât testamentul și declară căsătoria nulă, de oare-en ea a fost făcută sărăcă autorizarea judecătorului.

Împăratul Alexandru III a aprobat acest mod de vedere și a casat dispozițiile testamentului privitoare la proprietățile situate în imperiu rus.

Pentru castelul din Bretania și averea mobiliară aflată în Franția, testamentul în favoarea văduvei rămâne natural în viitor. Văduva însă refuză de a se recunoaște hotărîrea judecătorului și și propune de a revendica prin justiție drepturile sale contra principelui de Hohenlohe.

Acest proces, care se va juca în Rusia și în Franță, nu numai din cauza obiectului său important, dar mai cu seamă din cauza înaltelor personajuri, care vor interveni.

MAINOU

D. Brătianu a mai prezentat ieri un *coștișor* și a primit vizita d-lui Campineanu. Seara a plecat la Florica.

Polizia a luit cătreva dispoziții prudente, făță cu pecetarii, obligându-i să aibă registre de comandă și să comunice poliției starea despre orice comandă precum și modelul ei, înainte de liberare.

A-seară s-a tinut o nouă consfătuire la d. Fleva, pentru organizarea rezistenței.

După o destăinuire publică a d-lui Blehan fost șef de secțiune la ministerul școalor, articoul insultător la adresa d-lui Bălăceanu, tipărit acum că va fi în *Telegraful*, a fost scris de d. Tocilescu, pătunici secretar general.

Căte dăstea n'a facut d. Tocilescu din poruncă.

Un accident foarte grav a intrat în reprezentanța franceză de aseară. — Se juca piesa *Bébé* în care doamna Suzanne Thal tinea rolul Baronei. În antracul d'ântă, o scandăru reușită a basculat sub d-nă Thal, care a căzut sub scenă. Sermana artistă și-a fracturat piciorul în doar locuri.

Această penibilă întâmplare a fost repezută cunoscută de public, care auzi din sală tipetele de durere ale victimei și tot restul reprezentanței a rămas sub această influență. — O camaradă a citit rolul d-nei Thal pînă la finele comediei.

Ne place să credem că o anquetă va căuta să stabilească responsabilitate și să prevină nuoi accidente de felul acesta!

Nu am consacrat pînă azi nici un rînd reprezentanților trupei de comedie și operetă de pe Boulevard; nu vedem într-ânsale nici o manifestație artistică de natură a merită studiul unei cronice. Nu putem însă răbdă mult ca să protestăm în contra modului cum împresă își îndeplinește ca lumea rolurile !

E sigur că artiștii, or că de insuficiență sunt, nu pot fi făcuți responsabili de aceste batjocure și că direcția singură merită un avvertisment.

Nu cunoaștem multe orașe unde publicul ar fi avut răbdarea publicului bucureștean!

Directorul otelului Union a aqvitat amendele pentru articolele în cari Regia văzuse o contrabandă, rezervându-și dreptul de a le contesta la Tribunal. Impiegații comunali continuă însă cu cercetările și cu listări distinse și cu aptitudini didactice.

Demisiunea d-lui Dobrovici din funcțiunea de ajutor de primar a fost primită. Se zice că succesorul său în conducerea secțiunii tehnice, va fi d. Meitani.

Si de ce nu?

Suplinirea catedrei de limba franceză de la liceul din Ploiești este încredințată d-lui Negoești, un tineri cu studii distinse și cu aptitudini didactice.

De altă parte, d-nu Stiffler împreună cu d-nu avocat D. sunt objecții unei informații judiciare în pri-

voacă o vie discuție, la care iau parte mai mulți oculiști din Washington, Paris, Londra, Filadelfia etc., ca Abadie, Landolt, Power, Marmion, Keyser, și alții. Pentru d. dr. Manolescu, dubla operație este mult mai sigură.

In secțiunele *Boalelor de femei și Faceri*, său facut mai multe comunicări de operații mari. Astfel, dr. A. Martin, asupra "Estirajunei totale a uterului canceros pe cală vaginală, se pronunță afirmativ că isterectomia se face pe aceiași treaptă cu ori și care altă metodă întrebuintată în tratamentul cancerului uterin. Rezultatele extirajunei totale a uterului sunt—deja—mult mai bune, de căt ale ablației sănătății canceros și merg încă crescând cu abilitatea ce o capătă operatorii. Pe lângă acesta, tratamentul medical al cancerului, "Aplicațiile noile ale curentilor induși sau faradaici în Ginecologie, de dr. Apostoli, din Paris, tratamentele fibromilor uterini prin electricitate, cari nu numai că ameliorează, diminuând volumul și opriind emoragia și durerea, dar vindecă chiar—apoți operația Cesariană, mijloacele de a combate și preveni febra puerperală, precum și alte comunicări relative la patologia acestor afecțiuni, au ocupat sedințele acestor secțiuni.

In fine secțiunele de *Oftalmologie*, numeroase lucrări care său prezentat asupra differitelor operații și afecțiuni microbiene ale ochilor; asupra relațiunilor intime care există între oarecare reflexe obscure și afecțiuni ale aparatului vizual, ne arată importanță ce-ă dat medicil americanii studiului oftalmologiei! Astfel oculiști distinși său întrecut prin importanța comunicărilor lor. Așa, dr. Moren, din Dusseldorf, comunica relațiunea ce există între "dezordinele vederei" cu afecțiunile lobilor occipitali. Dupe ce citează comunicările lui Huguenin, Munk, Hirschberg, Pooley, Pfüger, etc. dă analiza a 42 observații personale, din care rezulta că simțul culorii este localizat în partea cea mai superficială a substanței grize din lobul occipital, de desuptul căreia se găsește succesiiv centrul vederei și al lunii. — Dr. Ole Bull din Hristiana citește un memoriu asupra "Alterăriilor patologice ale vaselor retiniei". Ele ar consista în emboli, strâmtorii, contractiuni spasmotice ale arterelor, în trombus, și gome. — In fine distinsul nostru oculist, d. profesor Manolescu, prin comunicarea ce a tăcut, "Extracția cataractei fără iridecomie, comparată extracției cu iridecomie", pro-

vința aceluia sigil al Tribunalului ce s-a găsit la otel.

Secătura, care e pusă în capul județului Ialomița, a pus în circulație o petiție de mulțumire către guvern, pentru că a fericit județul cu un așa ispravnic. Cățăva proprietări s-au scandalizat și au trimis pe sub-prefect să se plimbe cu stăpânul cu tot.

Un confrate cerde că numele școalăi comunale din strada Calvină s-a schimbat, după ordinul d-lui Sturdza și avizul consiliului permanent de instrucție.

Se înșală confratele noștri. Cestiuane este de atribuție comună, iar ministru școalor și consiliul său, nu s'au amestecat deloc în această treabă.

Studenții de la facultatea de medicină sunt amenințați a pierde clinicele profesorilor Severeanu și Stoicescu, de oare ce Eforia spitalelor a ordonat dărâmarea camerilor unde sunt acum secțiile acestor doctori.

Nu s'ar putea oare, în folos de cultură și de umanitate, să fie instalate aceste secții în altă parte, până când spitalul va fi gata?

D. Rădoi, suplinitorul d-lui Șenadra, și-a continuat regulat prelegerile, ascultat cu placere de studenți.

D. Aristid Pascal, văzând că nu se face caz mare de dimisiunea sa din decanat, și-ar fi retras acea dimisiune, în urma a doară trei cuvinte dulci.

Primul-procuror Andronescu a obținut un congediu pentru căutarea sănătății.

Inca un motiv pentru întârzierea afacerii Andronic.

Demisiunea d-lui Dobrovici din funcțiunea de ajutor de primar a fost primită. Se zice că succesorul său în conducerea secțiunii tehnice, va fi d. Meitani.

Si de ce nu?

Suplinirea catedrei de limba franceză de la liceul din Ploiești este încredințată d-lui Negoești, un tineri cu studii distinse și cu aptitudini didactice.

De altă parte, d-nu Stiffler împreună cu d-nu avocat D. sunt obiectul unei informații judiciare în pri-

voacă o vie discuție, la care iau parte mai mulți oculiști din Washington, Paris, Londra, Filadelfia etc., ca Abadie, Landolt, Power, Marmion, Keyser, și alții. Pentru d. dr. Manolescu, dubla operație este mult mai sigură.

In secțiunele *Boalelor de femei și Faceri*, său facut mai multe comunicări de operații mari. Astfel, dr. A. Martin, asupra "Estirajunei totale a uterului canceros pe cală vaginală, se pronunță afirmativ că isterectomia se face pe aceiași treaptă cu ori și care altă metodă întrebuintată în tratamentul cancerului uterin. Rezultatele extirajunei totale a uterului sunt—deja—mult mai bune, de căt ale ablației sănătății canceros și merg încă crescând cu abilitatea ce o capătă operatorii. Pe lângă acesta, tratamentul medical al cancerului, "Aplicațiile noile ale curentilor induși sau faradaici în Ginecologie, de dr. Apostoli, din Paris, tratamentele fibromilor uterini prin electricitate, cari nu numai că ameliorează, diminuând volumul și opriind emoragia și durerea, dar vindecă chiar—apoți operația Cesariană, mijloacele de a combate și preveni febra puerperală, precum și alte comunicări relative la patologia acestor afecțiuni, au ocupat sedințele acestor secțiuni.

In fine secțiunele de *Oftalmologie*, numeroase lucrări care său prezentat asupra differitelor operații și afecțiuni microbiene ale ochilor; asupra relațiunilor intime care există între oarecare reflexe obscure și afecțiuni ale aparatului vizual, ne arată importanță ce-ă dat medicil americanii studiului oftalmologiei! Astfel oculiști distinși său întrecut prin importanța comunicărilor lor. Așa, dr. Moren, din Dusseldorf, comunica relațiunea ce există între "dezordinele vederei" cu afecțiunile lobilor occipitali. Dupe ce citează comunicările lui Huguenin, Munk, Hirschberg, Pooley, Pfüger, etc. dă analiza a 42 observații personale, din care rezulta că simțul culorii este localizat în partea cea mai superficială a substanței grize din lobul occipital, de desuptul căreia se găsește succesiiv centrul vederei și al lunii. — Dr. Ole Bull din Hristiana citește un memoriu asupra "Alterăriilor patologice ale vaselor retiniei". Ele ar consista în emboli, strâmtorii, contractiuni spasmotice ale arterelor, în trombus, și gome. — In fine distinsul nostru oculist, d. profesor Manolescu, prin comunicarea ce a tăcut, "Extracția cataractei fără iridecomie, comparată extracției cu iridecomie", pro-

Sgomotul despre o misiune a lui Stambulov, ministrul-prezident al Bulgariei, către guvernul din București, se confirmă și de gazetele stătine.

La *Liberté Roumaine* va fi numele nouă organ de publicitate al d-lui Fréd. Damé.

Năfiunea și-a redus formatul din cauză că formatul cel mare (premare) reclama prea multe cheltuieli.

ARTE—TEATRE

* * * Teatrul Eforiei (Boulevard). — Trupa franceză sub direcție d-lui C. Pezzani. Vineri 16 Octobre, va reprezenta Le grand Mogol operă-comică în 3 acte d. Chivot & Duru, muzică de d. Audran. — Începutul la 8 ore precis.

Ultime Depesă Telegrafice
ALE ROMANIEI LIBERE.

Viena, 28 Octobre. Delegații au deschis ședințe lor. Contele Revertera a fost ales președinte al delegației austriece. Cardinalul Haynald a fost ales președinte al delegației ungare.

S'a procedat la alegerea membrilor comisiunii bugetului.

Berlin, 28 Octobre. Proiectul de lege care poartă augmentarea taxelor asupra grăurilor în Germania, conține o excepție pentru grăurile ce vin din Austria.

Legea va lovi grăurile rusești.

Sofia, 28 Octobre. O deputație a armatei a remis principelui Ferdinand marele cordon al ordinului militar.

(Agence Libre).

BIBLIOGRAFIE

A apărut în editura librăriei Ig. Haiman:

FECHIORUL POPEI
de CONSTANTIN MILLE

Un elegant volum în 8*. Prețul 4 lei.

A apărut sub tipări opul ce a avut cel mai mare succes pe tot globul intitulat: *Notre-Dame din Paris* (de Victor Hugo) tradus în română de Grigore P. Peret. Tomul I pretul 7 lei; de hărție de lux; editura tipografiei F. Göhl Pasagiu Roman, 12.

S'a pus sub presă și va apărea în curând: Elemente de Fizică de E. Bacaloglo, profesor de fizică la Universitatea din București, pentru usul școalor secundare și superioare și pentru studiu particular, edificație a Epitul 60%. Italiene 5%. Unguresci 4%.

Elemente de Arithmetică pentru usul elevilor din învățămîntul secundar de Z. Herescu, profesor și director al liceului St. Sava, fost inspector general al școalor. A doua ediție simplificată. Prețul 4 lei.

Consolidatele engleze 103 1/2

Achiziția Băncii din România 6 1/2

Amsterdam 3 luni 12.03 1/2

Berlin 20.50

Paris 25.56 1/2

(Agence Libre).

Consolidatele engleze 103 1/2

Achiziția Băncii din România 6 1/2

Amsterdam 3 luni 12.03 1/2

Berlin 20.50

Paris 25.56 1/2

(Agence Libre).

